

Q&A's AO 7 september 2011

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Onderdeel BIJENSTERFTE

Blok 1: niet-professionele middelen

Opheffing schorsing van 3 toelatingen voor niet-professioneel gebruik van middelen op basis van imidacloprid.

Waarom houdt u de schorsing niet overeind? Uw eigen nVWA geeft in haar advies aan u aan dat de restrictiezinnen op etiketten voor niet-professionele gebruikers beperkt handhaafbaar zijn omdat overtredingen lastig zijn vast te stellen.

- nVWA zegt ~~juist~~ dat de aangepaste restrictiezin beter naleefbaar is, omdat deze simpeler is en beter te begrijpen, terwijl de essentie van de restrictie hetzelfde is gebleven.
- De nVWA schat de kans op blootstelling van bijen laag in voor dit gebruik (minder dan 1% van de totale afzet van middelen gebaseerd op imidacloprid en deels is sprake van aangieten)}

Waarom volgt u ^{5.1.2a} niet in haar beslissing om slechts aangietbehandelingen voor niet professioneel gebruik toe te laten? Die kennen geen drift!

- Spuittoepassingen mogen alleen gebruikt worden als de gewassen *niet* aantrekkelijk zijn voor bijen, namelijk als er geen bloemen en bloemknoppen aanwezig zijn.

Niet-professionele middelen worden niet gehandhaafd, daar verandert een WG niets aan

- bij de toelating van deze middelen wordt er rekening mee gehouden dat toepassers niet geschoold zijn in het gebruik

van middelen en dat de handhaving bij particulieren minimaal is

- de minimale controle inspanning bij particulieren vloeit voort uit een risicoanalyse: het risico is zeer beperkt (de ernst van een overtreding is beperkt; de kans op overtreding wordt eveneens als beperkt ingeschat)
- de aangepaste WG's van de betreffende niet-professionele middelen zijn beter naleefbaar en uitvoerbaar volgens de nVWA
- ~~wel vindt de nVWA de handhaafbaarheid beperkt (overtredingen zijn lastig vast te stellen)~~
- nVWA geeft aan dat het risico van blootstelling door onjuist gebruik beperkt is door geringe afzet van niet-professionele middelen (< 1%) en doordat deels sprake is van een aangietbehandeling (geen drift).
- uitgangspunt is echter dat de niet-professionele gebruiker (de burger) het etiket leest en er naar handelt
- uit een enquête van de EU over het begrip van etiketten en het veilige gebruik van chemicaliën (Special Eurobarometer 360, mei 2011) onder consumenten van alle lidstaten blijkt o.m. dat 90% van de Nederlandse burgers aangeeft het belangrijk te vinden om gebruiksaanwijzingen goed te lezen en op te volgen. 58% geeft vervolgens aan instructies daadwerkelijk zelf te lezen. Daarvan volgt 85% deze instructies dan geheel op.

Gebruik niet-professionele middelen ten algemene sterk inperken of verbieden; gebruikers zijn immers niet geschoold om om te gaan met in potentie gevaarlijke middelen!

- Zoals al aangegeven in mijn eerdere betoog, ga ik kijken of mijn ministerie hierin aanvullend beleid kan ontwikkelen; ik doe dat in samenspraak met stakeholders.
- ~~Ik heb Advies~~ hierover advies gevraagd aan van nVWA en Ctgb
- ~~pva advies van Ctgb, met internationale component~~
- ~~overleg met Nefyto~~

Schorsing van toepassingen van imidacloprid (zaadcoating) voor het professionele gebruik

(^{5.12.e} zie vragen/antwoorden TK van 15 juli)

De toelating voor zaadcoating in NL beperkt zich tot mais en bieten. De toelating voor koolzaad is reeds enige jaren geleden ingetrokken omdat koolzaad bevlogen wordt door bijen.

Blok 2: professionele middelen

Herbeoordeling Ctgb (aanvullend op spreektekst)

Kunt u het verschil tussen het Ctgb-rapport en de Ctgb website toelichten vwb middelen die een aanvulling behoeven van risicoreducerende maatregelen?

(5.12.e / 5.12.e / 5.12.e)

Wat houden de risicoreducerende maatregelen en gebruikspeperkingen in?

(5.12.e)

De herbeoordeling is uitgevoerd conform een aangepast toetsingskader (EPPO Richtlijn dec 2010) en loopt vooruit op een reguliere herbeoordeling. Dat kan niet de bedoeling zijn en rechtsgevolgen worden onterecht verhaald op de toelatinghouder, terwijl die al rechtens een toelating heeft. **Compenseert u de toelatinghouders financieel?**

- Toelatinghouders hebben zelf aan het Ctgb gevraagd om een wijziging van de wettelijke gebruiksvorschriften en gebruiksaanwijzingen (WG/GA).

Handhaving nieuwe gebruiksvorschriften neonicotinoiden?

- Etiketten van deze middelen zijn aangepast (los vel bij het middel); najaar worden nieuwe etiketten gedrukt voor teeltseizoen 2012
- Betreffende teeltsectoren en handel worden geïnformeerd door hun koepelorganisaties (LTO, Agrodis)
- In de brief van 14 juli aan uw Kamer heb ik aangegeven in een bijeenkomst gebruikers en voorlichters te wijzen op de noodzaak van een goede naleving van de regels
- De (door de nVWA) geactualiseerde lijst van gewassen die aantrekkelijk zijn voor bijen is daarbij een goed hulpmiddel

Gaat u de handhavingsinspanning vwb gwbmiddelen uitbreiden?

(^{5.1.2.e}) zie vraag hierboven

Kent u het interview met wetenschapper-toxicoloog Tennekes in het 'Leidsch Dagblad'? Zo ja, waarom gaat imidacloprid niet van de markt, met al deze u bekende informatie?

- Deze informatie geeft het Ctgb geen aanleiding om nu nader onderzoek of herevaluatie mbt humane effecten te doen. Waar is deze conclusie van het Ctgb vastgelegd/gecommuniceerd?
- Ik begrijp dat dhr Tennekes verwijst naar een onderzoek in VS met een vergelijkbaar middel. Die vergelijkbaarheid kan echter worden betwijfeld. Het betreft hier onderzoek aan organofosfaten in algemene zin en imidacloprid is geen organofosfaat, en heeft een iets ander werkingsmechanisme.
- (onder aandacht brengen van EFSA???)
- Op detail niveau: imidacloprid remt de acetylcholine receptor en dit is een omkeerbare remming, waar organofosfaten het enzym acetylcholinesterase onomkeerbaar remmen. Een onderzoek naar organofosfaten kan daarom niet direct gerelateerd worden aan humane effecten door imidacloprid. De bewering van dhr Tennekes dat imidacloprid een sterke onomkeerbare binding vormt bij insecten en mensen wordt tegengesproken door de toxicologie gegevens bij de EU stofbeoordeling. (^{5.1.2.e} weglaten, maar wel achter de hand houden)
- Wat betreft de milieuzaken in het artikel: er staat geen nieuwe informatie in, de argumenten van dhr. Tennekes zijn al meegewogen in de herbeoordeling van de risico's voor bijen van de neonicotinoïden.
-

Moratorium op alle neonicotinoïden

De PvdD heeft reeds meerdere malen om een moratorium gevraagd. Mijn antwoord was en blijft dat een moratorium niet nodig is, omdat er geen gevallen/incidenten zijn van bijensterfte die gerelateerd zijn aan het gebruik van neonicotinoïde middelen. Moratoria in het buitenland zijn altijd gekoppeld aan incidenten met bijensterfte. (^{5.1.2.e})

Waarom zijn er slechts middelen op basis van 3 neonicotinoïden stoffen en fipronil door het Ctgb herbeoordeeld, terwijl er 7 neonicotinoïden zijn toegelaten?

(Ctgb/^{5.12.e})

In Nederland (evenals in Europa) zijn middelen toegelaten op basis van zeven stoffen die tot de chemische klasse van de neonicotinoïden behoren. Slechts drie van deze stoffen zijn acuut zeer toxisch voor honingbijen: clothianidin, imidacloprid en thiamethoxam. Daarnaast zijn er middelen toegelaten op basis van fipronil, een stof die geen neonicotinoïde is, maar wel een grote toxiciteit voor honingbijen heeft en persistent is. In Europa is in de context van het risico voor bijen in 2010 de plaatsingsrichtlijn aangepast voor clothianidin, imidacloprid, thiamethoxam en fipronil. In navolging hiervan is de nationale herbeoordeling van het risico voor bijen gericht op deze vier stoffen.

Zijn de subletale effecten meegenomen in de herbeoordeling?

(Ctgb)

Bij de toelating van de 55 middelen, die nu onderwerp zijn van de herbeoordeling, zijn door het Ctgb destijds sublethale effecten betrokken in de risicobeoordeling van bijen. Dit betreft de effecten op gedrag, vlucht-en/of foerageeractiviteit, broedontwikkeling, stuifmeel- en nectaropslag, en op het gewicht van het volk.

Binnen de herbeoordeling is daarnaast Daarbij is ook gekeken naar residuegegevens in pollen en nectar en indien nodig hogere tier studies die uitgevoerd waren met realistische blootstelling. Deze gegevens zijn voor de vier te herbeoordelen stoffen aanwezig en zijn dus waar relevant gebruikt.

Stavaza van de monitoring insecten

Over de insectenmonitor heb ik per brief van .. april jl. geïnformeerd. De monitoring zal alsnog worden voortgezet. (^{5.12.e})

Is er een overzicht hoeveel gwbmiddelen gebruikt worden?

(^{5.12.e} / nVWA)

Kunnen stoffen en middelen niet frequenter worden herbeoordeeld?

(nu 10 jaar) / (^{5.12.e})

Hoe zit het nu met de effecten van neonicotinoïden op andere bestuivers, waaronder vlinders?

(^{5.12.e}) Moet hier nog een variant van de engelse relativering m.b.t. vogelsterfte bij?:hoeveel vogels worden jaarlijks door katten gedood? Hoeveel rupsen worden er jaarlijks door vogels

opgegeten? (miljoenen!). Als de vlinder een essentiële bestuiver is, moeten we dan de eikenprocessierups niet beschermen?

Blok 3:

Signaleringen van het Ctgb in het herbeoordelingsrapport

Wanneer is het monitoringsinstrument operationeel?

- ~~naar verwachting is de testfase eind 2012 gereed~~
- ~~daarna kan het instrument vanaf 2013 (gefaseerd?) worden ingevoerd (vastgelegd in de amvb?)~~

Voor de monitoring wordt een protocol opgesteld, dat op dit moment in de testfase is. Momenteel in de testfase. De verwachting is dat het protocol in de tweede helft van 2012 gereed is. Eind 2012/2013 zal over de invoering worden besloten.

5.1.2.e

Hoe gaat dit instrument werken?

- Op basis van het werkelijke gebruik en de emissierisico's (routes en regio's) en de meetresultaten (overschrijdingen in tijd en plaats) wordt gezocht naar een aannemelijk verband tussen toelating en normoverschrijding in oppervlaktewater.
- Ook niet-naleving kan een emissierisico betekenen
- Na vaststelling aannemelijk verband kan aanpassing van de toelating worden overwogen

Terugkoppeling monitoring oppervlaktewater naar toelating (postregistratieprotocol)

1. Wanneer in werking?

2. Relatie met preregistratie

3. Europese dimensie

1.

afgelopen jaren is door wetenschappelijke werkgroep een methode voor terugkoppeling monitoring naar toelating ontwikkeld.

Momenteel in testfase: samen met toelatinghouders wordt de methode voor een aantal stoffen toegepast.

Na evaluatie van deze testfase, zal over de invoering worden besloten

2.

~~De ppre- en postregistratie beogen beide veilige toepassing. Als aanvulling op de preregistratie, is postregistratie wenselijk omdat het direct de beoogde bescherming betreftreregistratie was bedoeld om vooraf (bij de toelatingsbeoordeling) te toetsen of zou worden voldaan aan de waterkwaliteitsnormen in grotere wateren~~

~~(m.n.KRW-waterlichamen). Postregistratie is bedoeld om achteraf na te gaan of de toelating geen overschrijding van de waterkwaliteitsnormen in grotere wateren veroorzaakt.~~

~~Normoverschrijding kan echter meerdere oorzaken hebben. Om vast te stellen dat de toelating de belangrijkste reden is voor~~

normoverschrijding, wordt het protocol ontwikkeld. gericht op (grotere) opp.wateren, gemeten milieukwaliteit en Europese waterkwaliteitsnormen

3

de verplichting tot terugkoppeling van monitoring naar toelating komt voort uit de nieuwe Verordening. De waterkwaliteitsnormen zullen per actieve stof op basis van de Verordening Europees geharmoniseerd worden vastgesteld

Buiten reikwijdte verzoek

Blok 4:

Bijonderzoek (5.1.2.e)

Uw visie op het VN rapport over de oorzaken van de achteruitgang van bijenkolonies?

Het VN rapport zegt dat het probleem multifactorieel is. Daar ben ik het mee eens.

Eerste resultaten (sterfte 2010-2011?): brief 21/6 Aanvullend onderzoek subletale effecten

Vanaf 1 april kwamen de eerste reacties binnen van imkers over de wintersterfte 2010-2011. De meldtermijn is inmiddels wel gesloten, maar daarmee zijn de resultaten nog niet meteen beschikbaar. Die moeten eerst goed geanalyseerd en beschreven worden, voordat de onderzoekers ze vrij geven.

Literatuuronderzoek WUR

Het literatuuronderzoek naar de effecten van neonicotinoïden en fipronil op bijensterfte wordt uitgevoerd door 5.1.2.e (WUR), 5.1.2.e (VU), 5.1.2.e en 5.1.2.e (beiden Universiteit Gent). Het literatuuronderzoek baseert zich op peerreviewed wetenschappelijke literatuur. Het ligt op dit moment voor een reactie bij een aantal onderzoekers.

Hoe kan het Ctgb al gebruik gemaakt hebben van het literatuuronderzoek, terwijl TK nog niet over het onderzoek beschikt?

Deze vraag is niet voor 5.1.2.e

Het Ctgb heeft signaleerd in de brief d.d. 20 mei dat 'zolang er discussie is over de interpretatie van de openbare literatuur, ook de uitkomst van de herbeoordeling onderwerp van discussie zou blijven. Daarom is besloten in de herbeoordeling een, bij voorkeur "peer revieweerd", analyse van de beschikbare openbare literatuur mee te nemen. Deze benadering maakt dat voor de herbeoordeling meer tijd nodig is. De peer review van de literatuur analyse wordt niet afgewacht omdat deze niet past binnen het door U gewenste tijdschema.'

Om de discussie te verkleinen heeft het Ctgb de volgende wijze openbare literatuur betrokken bij de herbeoordeling (Bijenrapport):

"Openbare literatuur is door het Ctgb betrokken bij de herbeoordeling. De openbare literatuur over de effecten van neonicotinoïden en fipronil op bijensterfte wordt momenteel geanalyseerd in opdracht van het ministerie van EL&I. Bij deze herbeoordeling is gebruik gemaakt van de voorlopige literatuurlijst voor deze review. Er is gekeken is of de openbare literatuur de

conclusies van de risicobeoordeling uitgevoerd op basis van het beschermde dossier tegenspreekt of bevestigt.”

Tijdens de herbeoordeling is dus gebruikt gemaakt van dezelfde openbare literatuur als in het genoemde literatuuronderzoek. Gezien de tijdsdruk op de herbeoordeling zijn de conclusies uit de genoemde literatuur al opgenomen in het herbeoordelingsrapport. Dit is in continue afstemming geweest met ^{5.1.2.e} van bijen @WUR.

Hoe is de betrokkenheid van andere universiteiten (dan WUR) bij het onderzoek naar gewasbeschermingsmiddelen en bijensterfte?

Het aanvullende onderzoek naar de effecten van neonicotinoïden op bijensterfte wordt uitgevoerd door WUR. In de begeleidingscommissie zitten onderzoekers van andere universiteiten.

De literatuurstudie naar effecten van neonicotinoïden en fipronil op bijensterfte is een gezamenlijke activiteit van onderzoekers van verschillende universiteiten (WUR, VU en Universiteit Gent). Daarnaast zullen onderzoekers van nog andere universiteiten (Universiteit Utrecht en Leiden) het resultaat kritisch beoordelen voordat het wordt vrijgegeven.

Wat vindt groot deel van onderzoekers van de oorzaken van bijensterfte?

Veel onderzoekers vinden dat de chronische aanwezigheid van Varroa (+begeleidende virussen) en sinds een aantal jaren wellicht Nosema ceranae belangrijke verklarende oorzaken zijn van bijensterfte. Een toenemend aantal respectabele onderzoekers houdt rekening met effecten van insecticiden en bepleit nader onderzoek (^{5.1.2.e} 14 maart).

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Welk onderzoek op het gebied van bijensterfte wordt er uitgevoerd?

Er is op verschillende momenten onderzoek gestart. Zo is er het varroa-onderzoek, dat voor de helft door de Europese Commissie gefinancierd wordt. Het is gestart in 2007 en in 2010 is een tweede periode van drie jaar van start gegaan.

(kosten in 3 jaar 1 miljoen euro, waarvan 500.000 voor ministerie en 500.000 voor EC).

Eind 2009 is er een volledig door mij gefinancierd onderzoek gestart met een monitoring en verdiepend onderzoek naar de relatie tussen oorzaak en gevolg van de bijensterfte (duur 3 jaar, kosten 1 miljoen). Het varroa-onderzoek is hier volledig in geïntegreerd voor optimaal resultaat). Daarnaast kijkt dit onderzoek naar Nosema spp en de rol van wilde bestuivers in de bestuiving. Dit zal ook een advies formuleren over mogelijke beheersmaatregelen die de beschikbaarheid van stuifmeel moeten verbeteren. De eerste resultaten zijn u 21 juni toegestuurd. Deze zomer is er ook een tweejarig onderzoek van start gegaan naar de effecten van neonicotinoïden op bijenvolken (kosten 268.000 euro). De eerste resultaten zijn pas in 2012 te verwachten.

Tot slot is er deze zomer gewerkt aan een literatuurstudie die een review op moet leveren over de effecten van neonicotinoïden op bijensterfte. Deze hoop ik u dit najaar te kunnen sturen.

Levert het bijensterfteonderzoek voldoende resultaat op?

De resultaten van het eerste jaar heb ik u gestuurd op 21 juni. Die resultaten moeten vaak in een volgend jaar bevestigd worden om echt conclusies te kunnen trekken. Nog niet alle analyses en resultaten van in 2010 genomen monsters zijn al bekend. De resultaten van het eerste jaar zullen dus nog aangevuld worden. Voor wat er al wel ligt, zijn er goede resultaten beschikbaar. De monitoring bevestigd wat in onderzoeksvolken al bekend was, dat de timing van een goede varroabestrijding de sterfte vermindert. Een goede varroalbestrijding bestrijdt niet alleen de rechtstreekse gevolgen van de varroamijt, maar voorkomt ook de verspreiding van virussen en de parasiet Nosema spp. Het verdiepende onderzoek ontvouwd ook de onderliggende oorzaken voor een slechte of goede vitaliteit van de bijenvolken.

Resultaat onderdeel onderzoek over wilde bijen:

De driejarige intensivering van onderzoek en monitoring (zie brief 29 mei 2009) betreft niet alleen de door imkers gehouden honingbijen (*Apis mellifera*), maar ook wilde bestuivers; in het bijzonder wilde bijen, waarvan 350 verschillende soorten in ons land bekend zijn. Ook bepaalde soorten wilde bijen gaan achteruit en ook wilde bijen kunnen nuttig zijn voor de landbouw.

Het wildebijenonderzoek wordt uitgevoerd door Alterra en de Stichting European Invertebrate Survey Nederland. Er is inmiddels onder meer een allereerste verkenning gedaan naar het potentiële nut van wilde bijen voor de landbouw. Dat is tevens in lijn met doelstellingen van het beleidsprogramma "Biodiversiteit werkt: voor natuur, voor mensen, voor altijd". De eerste tussenresultaten laten zien dat ook wilde bijen inderdaad potentieel relevant zijn in de bestuiving van landbouwgewassen. Zo worden de 8 belangrijkste insectbestoven gewassen in ons land bezocht door tussen de 2 tot 60 verschillende soorten wilde bijen en zo worden de 20 meest-bestuivende soorten wilde bijen aangetroffen op tussen de 14 tot 32 verschillende gewassen. De komende twee jaar wordt het onderzoek naar het potentiële nut van wilde bijen voortgezet en wordt ook een inschatting gemaakt van eventuele factoren voor achteruitgang en wordt advies geformuleerd over eventuele te nemen beheermaatregelen.

Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek

Eerste resultaten (sterfte 2010-2011?): brief 21/6
Aanvullend onderzoek subletale effecten
Literatuuronderzoek WUR 5.1.2e

(dit is toch afgedaan?)

Blok 5:

Gewasbeschermingsmiddelen en humane gezondheid. (uit eerdere debatten)

Is het onderzoek van Radboud aan EFSA gestuurd? Al reactie?

- Pm CTgb vraagt ook even na.

Wat is de stavaza tav het rapport van de Gezondheidsraad uit 2000? Past het Ctgb dat toe in de beoordeling?

- Ctgb laat mij weten het rapport en onderzoek inzake veldonderzoek voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen te kennen en zelf betrokken te zijn geweest bij de commissie die dit heeft opgesteld.
- De aanbevelingen van de commissie worden meegenomen bij de beoordeling. Ook bij de verdere uitwerking van internationale richtlijnen inzake veldonderzoek wordt dit ingebracht.
- Binnenkort gaat een wetenschappelijk panel van de EFSA de problemen mbt de statistische power in kaart brengen juist voor veldonderzoek naar bijen en dan ook aanbevelingen doen op dat terrein.
- Ctgb zal de resultaten vanzelfsprekend betrekken bij de beoordeling van toelaatbaarheid van middelen.

Tekst beoordelingsrapport: "Het statistisch onderscheidingsvermogen is ook onderwerp van het onderzoek van de Gezondheidsraad uit 2000 inzake het veldonderzoek voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen. De aanbevelingen van de gezondheidsraad worden betrokken bij de beoordeling van de toelaatbaarheid van gewasbeschermingsmiddelen. Het statistisch onderscheidingsvermogen van veldproeven vormt een belangrijk aandachtspunt bij veldonderzoeken m.b.t. aquatische en terrestrische organismen en wordt betrokken bij de opstelling en verdere uitwerking van (inter)nationale richtlijnen inzake veldonderzoek. Het Ctgb volgt waar mogelijk de internationale richtlijnen voor veldonderzoek (Europees geharmoniseerd). Specifiek voor het veldonderzoek voor bijen geldt dat op korte termijn een wetenschappelijk panel van de EFSA de problemen m.b.t. de statistische power van bijenveldonderzoek in kaart brengen en aanbevelingen doen op dit gebied. Het Ctgb betreft de resultaten die voortkomen uit dit panel bij de beoordeling van de toelaatbaarheid van gewasbeschermingsmiddelen."

In zijn reactie op het artikel van ^{5.1.2.e} (humane tox) geeft het RIVM aan dat deze studie niet bedoeld is om de risicogrenzen voor de mens ter discussie te stellen. Er wordt dus niets mee gedaan?

- De inhoud van wetenschappelijke artikelen zijn bekend bij EFSA en worden meegenomen met de update van normen en beoordelingsmethoden

Wat vindt u van het Greenpeace rapport over Roundup (glyfosaat)?

- ^{5.1.2.e} zoekt rapport op en maakt Q&A.
- Reactie van RMS ^{5.1.2.a} ? (Navraag gedaan)

Wat vindt u van het Robinson-rapport over glyfosaat?

(^{5.1.2.e})

- ^{5.1.2.a} is RMS van glyfosaat en heeft in die hoedanigheid een reactie gegeven op dit rapport (het ^{5.1.2.a} ^{5.1.2.a}) op verzoek van de EU Commissie.
- ^{5.1.2.a} concludeert dat slechts zeer weinig nieuwe feiten worden gepresenteerd in het rapport. De meeste data zijn reeds eerder meegenomen bij de risikobeoordeling door ^{5.1.2.a} en internationale instellingen.
- EFSA heeft tijdens de laatste SCFCAH van juli jl. een zeer kritische reactie over het rapport gegeven.
- Het rapport stelt aan de hand van glyfosaat de uitgangspunten van een beoordeling ter discussie en de geldigheid van een aantal algemeen wetenschappelijke paradigma's op toxicologisch gebied. Dit kan als discussie worden opgestart door de EU onder de komende periodieke herbeoordeling.
- EFSA geeft aan dat de EU over de uitgangspunten gaat

Wat vindt u van het Greenpeace rapport over Roundup (glyfosaat)?

- Rapport richt zich tegen het gebruik van GMO (Roundup-ready gewassen)
- Bevoegde instanties werken eraan en nemen de inhoudelijke (toelatings) bezwaren, zoals gepresenteerd door Greenpeace mee.
- Reactie van RMS ^{5.1.2.a} ? (Navraag gedaan)

Leveren de hoge risico's van imidacloprid in oppervlaktewater risico's voor de mens op?

- nee
- hierover is nav een aangenomen motie onderzoek door RIVM gedaan
- het resultaat van dit onderzoek heeft de stas I&M naar de Tk gestuurd
- RIVM heeft naar route's drinkwater, zwemmen en visconsumptie gekeken. Er zijn geen aanwijzing van risico's voor de mens gevonden

Hoe staat het met het GR-advies over omwonenden

- medio april jl heeft de stas van I&M aan de GR om advies gevraagd.
- in het adviestraject is een tweedeling gemaakt. Eerst zal het GR over het nut van bevolkingsonderzoek adviseren. Dit advies is/wordt zomer 2011 naar de TK gestuurd. Het eindadvies komt in de loop van 2012
- inhoud van het advies over het nut van bevolkingsonderzoek is dat de GR dit wenselijk/noodzakelijk acht. In het eindadvies zal zij voorstellen doen voor een invulling van het advies

Blok 6: *Beoordelingsautoriteit Ctgb*

Buiten reikwijdte verzoek

Hoe staat het met de toelating van Merit Turf?

Het bezwaar tegen de toelating van Merit Turf is afgewezen door het College. Inmiddels heeft de Bijenstichting beroep ingediend bij het CBB. (Ctgb)

Buiten reikwijdte verzoek

(Ctgb)

Neemt het Ctgb in haar beoordeling nu de bevindingen mee uit het Cresswellonderzoek?

(Ctgb)

Opgemerkt dient te worden dat sommige van de studies die gebruikt zijn in de risicobeoordeling van één van de neonicotinoïden onderworpen zijn aan een meta-analyse, recent gepubliceerd in een artikel van Cresswell (2011). In dit artikel wordt de statistische power van honingbij-veldtesten die dienden om sublethale effecten aan te tonen, in twijfel getrokken. Dit geldt niet alleen voor de neonicotinoïden, maar voor alle bestrijdingsmiddelen en zal in beschouwing worden genomen door een Europese werkgroep (EFSA mandaat M-2011-0185; nog niet gestart). Nederland zal participeren in deze werkgroep. Omdat op dit moment niet duidelijk is welke conclusies uit het artikel van Cresswell moeten worden getrokken, baseert het Ctgb zich in haar beoordelingen op geharmoniseerde Europese methodieken.